

NOAH E. COTSEN LIBRARY OF
YIDDISH CHILDREN'S LITERATURE

STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
NO. 13485

DER GROYSER KNISH

Leib Kvitko

*The original of this title comes from the permanent collection of the
YIVO Institute for Jewish Research, New York, NY*

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschhorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified.

If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x153, or by email at digitallibrary@bikher.org

פאר קליינע ה

עיקר די זאך
פארעם ארכיוו

ל. קוויטקא

דער גרויסער דיקטיונאר

1921.

פארלאג
«קולטור-ליגע»

קאנוניע

פאר קליינע קינדער

לי קוויטקא.

דער גרויסער קניש.

1921.

סארלעך
«קולטור-ליגע»

קאנוניע

לכּע זידעקאך:

(1) דער גרויסער קניש.

(2) ריטשקעס.

(3) מיר ווייסן שוין.

(4) דעם סעודל.

(5) אין די סעקער.

(6) מיין ליוסי.

דער גרויסער קניש. *

וואוינט אַ באבעצי אין וואלד.
מיט אן אייניקל אין וואלד.
מיט אַ גרויסן גרויען הונט – קודלאַ.
קלויבט דאס יינגעל שוועמעלאַך.
באַקט די באבע זעמעלאַך.
און פון גרעזעלאַך – פישעלאַך.
באַקט די באבע קנישעלאַך –
האדעוועט דעם אייניקל.
דעם קליינינקן.
און קודלאַך.

גיט דער אייניקל צום טיש
וויינט ער:
וויל איך וויל אַ גרויסן קניש
שטענדיק איינע, אַלצואיינע.
שטענדיק קליינע !!!

* קניש – אַ הייטעלעך פון טייג, אַנגעפילט מיט קארטאָפּל.
מיט בעבלאַך א. א.

איינמאל קומט ער אויף דער גיך.
טוט א קוק אריין אין קיך. —
ליגט א קניש, א קניש—א בער —
גרויס, און הויך, און ברייט און שווער!
— באַבע, באַבע, עפן טירן,
כיוועל דעם קניש בצלד איבערפירן, —
קודלא, גיכער, כקען ניש רירן!

טרעגט מען, שלעפט מען אים, דעם קניש,
לייגט מען אים אוועק אויף טיש.
גייט דער קליינער טוט א ביס:
אך !!! —

אז ס'האט געטאן א בלאז!
אז ס'האבן זיך געטאן אלעז
זיבן פויגלן געלע — נאָז ! —
ענדום - פענדום

פונעם קניש.
האקען, קראקען,
דרייען, קרייען

אַרום יינגעל

אַרום טיש: —

— קליינער איינער

דו אזוינער און אזוינער

טאַרטאַר טאַרטאַר טאַרטאַר טאַר.

ווילסטו נאָר א גרויסן קניש ? ?

קאַרקאַר קאַרקאַר קאַרקאַר קאַר

נאַ זשעָ דיר אַ גרויסן קניש ! !

ריטשקעס. *

מאַרש אראָפּ די שייך און זאַסן !

ריטשקעס, ריטשקעס אָן א שיעור !

לאָזט די קעסטעלאַך און שפּענדלאַך

און די שיפלאַך פון פאַפּיר.

העכער קני פאַררוקט די הויזלאַך.

מיט די ריטשקעס לויפן גלייך !

(*) ריטשקעס — רעגן-שטרעמען איהן דער ערד.

-- ווער וועט שפאנען זיך אין פערדלאך ?
ווער וועט גיכער זיין ביים טיך ?

— איך האָב לאַנגע רויטע צוימלאַך !
— איך האָב גיכע הילע פיס !
— גוי געשפּאַנט זיך גיך אין נאַשפיץ ! *
מיט אמאָל, גוי טוט אַ ריט !

פררר ! ניט פּליוסקעט אַזוי, פּערדלאַך,
פררר ! ניט פּליוסקעט זאָג איך איך !
— אַך ! — געבריקעוועט אין נאַשפיץ,
און די ערשטע מיר ביים טיך !

* נאַשפיץ — צוויי פּאַר, געשפּאַנט איינע נאָך דער צנדער, ר

מיר ווייסן שוין.

אַמאָלי אמאָלי אין אַ גרינער שטאָט אין אַ גרי-
נעם לאַנד איז אַ באַבעצי געווען.
אַ באַבעצי און אַ זיידעצי.
פלעגן זיי אַרבעטלאַך קאַכן און זיך וואַרעמען
אויף דער זון.
אַ גוטע באַבעצי.
אַ גוטער זיידעצי.
נאָר די באַבעצי אין זיידעצי האָבן געהאַט אזא
טבע: קיינעם ניט קאנען אויסהערן ביזן סוף.
ווען אַ שכנה פלעגט אמאָל אַרומקומען און
אָנהויבן דערציילן אַ שטייגער:
„אין שטאָט איז דורכגעפאַרן דער“ — פלעגן
זיי באלד איבערשלאָגן די רייד:

— מיר ווייסן שוין! מיר ווייסן שוין!
צו עפעס אַנדערש אַ שטייגער וועלן דערציילן:
„דאָס קעלבעלע איז נעכטן פאַר“ — איז אלץ:

— מיר ווייסן שוין ! מיר ווייסן שוין !

אזוי האָבן די באַבעציי און זיידעציי קיינעם
גאָר ניט געלאָזט אויסריידן ביוזן סוף.
מאָכט זיך איינמאַל, זיי זיצן אזוי און עסן
אַרבעטלאַך, קומט אַרײַן אַ מענטש, ער טראָגט אַ מאַנטל
אויף דער האַנט, און זאָגט:

— אז מען טוט דעם מאַנטל אָן, און אז מען
פאַרשפּיליעט אים אויף איין קנעפּלאַך, הויבט מען זיך
אויף גלייך מיטן דאָך, ווען מען פאַרשפּיליעט אויף
צוויי קנעפּלאַך, הויבט מען זיך אויף העכער דעם
וואַלד, און ווען אַף דריי קנעפּלאַך, הויבט מען זיך
אויף ביון — האָבן זיך שוין דער זיידעציי און באַבעציי
ניט געקאָנט איינהאַלטן און אויסגעשריען:

— מיר ווייסן שוין ! מיר ווייסן שוין ! און זיך
ניט דערפּרעגט אפּידו, ווי אזוי לאָזט מען זיך אַראָפּ
צוריק, האָט דער זיידעציי אַ כאַפּ געטאָן דעם מאַנטל,
אַנגעטאָן און מיט אַמאָל פאַרשפּיליעט אויף אַלע
קנעפּ און — פּיף—פּאַף — גלייך צום הימל אַרויף !

איז די באַבעצן אין דרויסן אַרויס, איז אומגע-
דאָפן מיט אויפגעווארענע קאָפּ און הענט צום הימל
און זיך באַרימט:

— זעט, זעט! מיין מאַן פליט! מיין מאַן
פליט! אַזוי קאַנג, אַזוי פרייט ביז זי איז אין אַ גרוב
אַרײַנגעפאלן. אין גרוב האָט אַ טיכל געוואָרן.
מען זאָגט אז דער זיידעצן איז געוואָרן אַ גאַנער און
די באַבעצן אַ פיש.

נאָר דאָס איז נאָך גוט פאַר אַזוינען צוויי שלעק
ווי זיי זינען געווען.

דעם סעדל.

אַ גוט מאַרגן סעדל מינס!
דיר עפל - בויס, דיר דאָרן ו -
טאַכטער דינע, מאַנכעלע
אַ גרויסע שוין געוואָרן!

בעכטן ערשט, דיין טאכטערל
אין גרינעם כ'האב געלאזן
איצטער שוין דיין מאַנכעלעך
אין פערל - קלייד אַ ראָון.

שיינט אַרויס פון רעקעלעך
איר איידל - גרינעס קעפּל.
גריסט זיך איר דאָס באַרעלעך
און גריסט זיך איר דער עפּל.

בעכטן ערשט אַ גרינינקעס.
אַ גרויסע שוין אַ צינדער ! -
זאָז מולי - סעָדל דיר
און אלע דיִינע קינדער !

אין די סעֶדעֶר.

עפּל - סעפּינקעס און פּלוימען.

און די שווערע באַרן - בער.

בעטן בויםער: ליבעֶ קינדער.

נעמט אַראָפּ אַ קאַפּ, טײַז שווער.

לאָזט זיך חברה לאַנג ניט בעטן.

לאַנג ניט בעטן — צוליב וואָס זי —

טרייסלען בויםער. בויםן צווייגן.

פּאַלן פּרוכטן אויפן גראָז.

עסט מען אָן זיך זיס און זאַפּטיג.

זאַפט און זיטקייט, האָניק - וויין. —

ווען אין מויל שוין קאָן ניט קריכן.

קריכט אין קעשענע צריין.

פּוילעֶ קעשענעס געפּאַקטע.

קוים צו רירן זיך מיט זיי. —

און סע גלוסטן נאָך די אויגן.
נאָר די בייכלאך טוען וויי.

מזו מען אָפרוען אַ ביטל.
און אַ לייג זיך אויפן גראָז —
קוקט אַראָפּ אַ באַק פון עפּעל.
און פון פלויס אַ בלויק נאָז.

און אַ בינטל שפּאַניער ווינשל.
אויף דער לעצטער צווייג אָן דאָרט —
אַך ווי לאָזן דאָך גיט רוקן
און אַ כאַפּ זיך פּונים אָרט.

קריכן, וואַרפן, רייסן, טרייסדען
פּלאַטער - פּליטער, בלעטער - בלאַט!
און געפּאַקט שוין און באַקומען
און אַ לייג זיך ווידער מאַט.

און אריינגעשטעקט די ציינדלאך
און געהאלטן לאנג אזוי. —
עפל, בארן, וויינשד, פלוימען!
אך, ווי גוט איר זענט, אוי, אוי!

— ווער פארזייט די פרוכט אויף בוימער?
— ווער גיסט אן אין זיי דעם זאפט?
טוט א שטעל זיך אויף א דריטער:
— שאט, איך ווייס ווער אלעס שאפט!

אין דער ערד דארט, וואוינען קינדער,
אין דער טיף, ווי מיר די גרויס;
מידיאנען, מיליאסן.
אט די קינדער טראכן אויס

אלע, זאפטן אלע פארבן,
שטעלן אפ די גרויס די קליין,
און באקליידן און באצירן
אלע טרוכטן איידל, שיין.

דעם - אַ קפּל מאַכן ווייניק.
און אַ יענעם - האָניק - זיס.
אַט די באַרן קטוואָס טערפּקע.
יענע קאשיק, אַזש צעפּליסט.

דאָ אַ נאַפּקע צו שפּיציקס.
דאָרט אַ בעקעלע אַ ראָז.
דאָ אַ קעפּעלע אַ שוואַרציקס.
דאָרט אַ געלבלאַך - לאַנגע נאָז.

שטריכלען, שטרייפלען, שטרעמלען, שלייפן.
און באַפּלייצן מיט קאַליר.
ר' קלענסטן בלעטעלע אַפּילו
מזוּ מען אַרבעטן אָן שיעור.

אַזוי מיַען זיך די קינדער
אין דער טיפּעניש טון ערד.
און זיי קלערן און זיי שאַפן.
אייגס דעם צווייטן ניט געשטערט.

יעדער נעמט אַ בוים באַמרוכטן.
יעדער קינד דאַרט האָט אַ בוים.
מיט זיך, ציט פאַר זיינעטוועגן.
זאַפט פון טיף און זון פון רוים.

פּוצט אים, צירט, און צו פאַרענדיקט.
שטייט אין וואַרטעניש דאָס קינד, —
קוקט פון טיפעניש צרויס'עט
הערט זיך צו צום שאַרף פון ווינט.

ביז מיר לויפן צו דעם בוים צו,
און אַז פּרוכט נאָר, איז געפּעלט —
פריידט דאָס קינד זיך, אונטער ערד דאַרט
און ס'טאַנצט דאַרט, און ס'קוועלט:

„רייס און טרייסלט מינע פירות ו

„זאַפט און זיסקייט, האַניק - וויין.

„ווען אין מויל שוין קאן ניט קריכן

„שטופט אין קעשענעס אַרײַן! —

„פולע קעשענעס אַרײַן וי

מײַן ליוסי.

סיי דער טאָטע, סיי די מאַמע.

צו דער אַרבעט שוין אַוועק.

איז געבליבן איך און ליוסי.

איז נאָך ליוסי גאָר אַשנעק.

— וואָס איך טו נאָר שלאָגט זי איבער.

אַרבעט האָב איך דאָך אַ גוואַלד:

נאָך פאַרענדיקן דאָס וועגל.

און צו פאָרן נאָך אין וואַלד.

ס'איז מײַן פּערד נאָך אָן אַ פּיסל.

הינקט ער געבען מײַן פּערדאָטש.

נאָך אָן רינגעלאַך דאָס צוימל.

און אָן סמאָלע נאָך די בײַטש.

נאָר מײַן ליוסי שטערט די אַרבעט.

— רײַסט פון הענט מיר דאָס געצײג.

בין איך טאקע ווי געפֿענטעט.
ווי אַ פּויגל אין אַ שטייג.

— „ליוסי, ליוסי, נאָ אַ גלעקל!

נאָ אַ קעסטעלעך מיט קנעפֿן!

קוק, עס וויינט דיין שיינע ליאלקע.

זי איז געפֿאלן אויף די טרעפֿן.

שפּילט זיך טאקע ליוסי אַ ביסל.

איך פֿאַרענדיק דאָ מיין שפּאַן.

שוין דאָס פֿערד געצוימט אין וועגל.

און דאָס בייטשעל אויך פֿאַרהאַן.

— „איצטערי, ליוסי, קום זיך זעצן.

קריך אין וועגל אַט־אַ־דאָ.

וויאָ! אין שטאַט צו טאַטע מאַמע! —

אַי־דאַ, הי־דאַ, הי־דאַ, וויאָ!

דרישתי ארבע ט"קאונען דאוקאנט גאס 18-

פּרײַז 3 מאַרק.

Spaistuve „Daibas”, Kaunas. Daukanto 4-ve 18.
דױקערײַ «אַרבעט» קאַוונע, דאַוקאַנט גאַס 18 א.